

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Efter § 65 kan et barn, der har været i privat familiepleje i over 2 år, kun flyttes efter forudgående tilladelse fra det sociale udvalg. Når en sådan tilladelse skal gives, skal det sociale udvalg tiltrædes af en dommer og af en pædagogisk-psykologisk konsulent, der skal bibringe udvalget fornøden juridisk og pædagogisk indsigt. Er der imidlertid tale om at træffe beslutning om at opretholde et allerede nedlagt forbud mod flytning efter denne bestemmelse, skal dommeren og konsulenten efter de gældende regler alene tiltræde udvalget efter *begæring*, og for forbud mod flytning fra en familiepleje inden for de første 2 år gælder ingen regler om supplerung af det sociale udvalg.

Det foreslås, at de specielt sagkyndiges medvirken gøres obligatorisk i sager vedrørende flytning fra en familiepleje. For ikke at skabe unødvendig administration gøres dog undtagelse, hvis samtlige parter er enige om flytningen. Der skal således foreligge samtykke fra forældrene, værger, plejeforældrene og barnet, såfremt dette har nået en alder, hvor det er forsvarligt at lade det ytre sig.

Til nr. 2

Det foreslås i § 123, stk. 2, at indføre en pligt til fornyet behandling i det »udvidede« sociale udvalg, såfremt en hjælpeforanstaltning uden samtykke ønskes opretholdt i mere end 1 år. En sådan regel vil bidrage til at sikre, at foranstaltningen ophører, når formålet med den er nået, f. eks. fordi der kan konstateres en stabilisering af forældrenes eller børnenes forhold.

I tilfælde, hvor barnets anbringelse uden for hjemmet skyldes en *kronisk* tilstand hos forældrene – f. eks. en sindslidende – vil udvalgets behandling af sagen blive ganske kortvarig og rent formel.

Når der gennemføres en sådan regel, og der samtidig indføres medvirken af særligt sagkyndige i alle sager om foranstaltninger uden forældrenes samtykke, jfr. forslaget § 1, nr. 4, vil bestemmelsen i den gældende § 123, stk. 1, nr. 3, om, at der kan træffes beslutning om genanbringelse af et barn efter forsøgsvis hjemgivelse, være overflødig, og det foreslås derfor at lade den udgå af § 123, stk. 1.

Til nr. 3

I tilfælde, hvor der af domstolene eller statsamtterne er truffet bestemmelse om deling af forældre-

myndigheden, eller hvor forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab tilkommer moderen direkte ifølge myndighedsloven, er det efter retsplejeloven domstolene, der træffer afgørelse om gennemtvangelse af forældremyndigheden. Ønsker den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, at få overført forældremyndigheden, er det ligeledes efter ægteskabsloven og myndighedsloven domstolene og i særlige tilfælde statsamtterne, der træffer afgørelse.

Efter bistanndslovens § 124 kan det sociale udvalg nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage et barn, som er anbragt uden for hjemmet uden medvirken af det sociale udvalg, hvis hjemtagelse ville stride mod barnets tarv. For så vidt bestemmelsen giver det sociale udvalg mulighed for i tilfælde, hvor et barn bor hos den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, at nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, foreligger der modstrid mellem på den ene side domstolenes og statsamtternes kompetence i henhold til ægteskabsloven, retsplejeloven og myndighedsloven og på den anden side de sociale udvalgs kompetence i henhold til bistanndsloven.

Dette spørgsmål er behandlet i ægteskabsudvalgets delbetænkning nr. 8: Samliv uden ægteskab I (nr. 915/1980). Efter en gennemgang af en række konkrete sager anfører udvalget s. 77:

»Ægteskabsudvalget finder fortsat, at den eksisterende dobbeltkompetence med to forskellige sæt myndigheder, der i samme periode har mulighed for i en række tilfælde at afgøre tvister mellem forældrene om barnets opholdssted, er yderst uheldig. Selv om de sociale myndigheder som anført af ankestyrelsen er tilbageholdende med at gribe ind i stridigheder mellem forældrene, viser de refererede sager, at den blotte mulighed kan udnyttes til at komplicere og forhale sagen. Udvalget finder det lidet betryggende, at et organ som det sociale udvalg – eventuelt dets formand eller næstformand som en foreløbig afgørelse – kan tilsidesætte f. eks. en nylig landsretskendelse eller gribe ind, medens retssag efter ægteskabsloven eller myndighedsloven verserer.«

Forslaget til § 124, stk. 2, har til formål at begrænse det sociale udvalgs kompetence til at gribe ind i tvister mellem forældre om forældremyndighed, således at det undgås, at de sociale myndigheds indgriben præjudicerer rettens eller statsamtets forældremyndighedsafgørelse eller hindrer afgørelsens fuldbyrdelse.